

Efnahags- og viðskiptanefnd Alþingis
Frosti Sigurjónsson, formaður
Austurstræti 8-10
150 Reykjavík

Reykjavík, 20. nóvember 2015

Efni: Lækkun álagningar ÁTVR til að vinna gegn verðlagsáhrifum breytingar á skattlagningu áfengis

Vísað er til umsagnar FA um frumvarp til laga um ýmsar forsendur frumvarps til fjárlaga fyrir árið 2016 (2. mál) frá 7. október, og fundar fulltrúa FA með efnahags- og viðskiptanefnd 2. nóvember síðastliðinn.

Í umsögninni er meðal annars bent á að ákvæði frumvarpsins um breytta skattlagningu á áfengi muni stuðla að verðhækkun á ódýrari tegundum áfengis en lækkun á dýrari tegundum. Þannig gæti verð á 3 lítra léttvínskassa hækkað um allt að 300 krónur og verð lítraflösku af vodka um 400-500 krónur, verði frumvarpið að lögum óbreytt. Á fundi fulltrúa FA með þingnefndinni var bent á að á endanum stuðlaði breytingin ekki að tekjuauka fyrir ríkið, en neytendur með minna á milli handanna myndu væntanlega finna mest fyrir henni. Breytingin stuðlar í raun að því að efnaminni neytendur niðurgreiði áfengi handa þeim sem meira hafa og eru vanir að kaupa dýrari vöru.

Á fundi nefndarinnar kom fram ósk formanns hennar um hugmyndir FA um hvernig mætti draga úr þessum verðáhrifum breytingarinnar gagnvart neytendum.

Félag atvinnurekenda hefur áður varað við áhrifum aukinna álaga ríkisins á áfenga drykki. Eftir bankahrunið var gripið til þess ráðs að hækka áfengisgjald gífurlega til að afla tekna í ríkissjóð. Á sama tíma var álagning ÁTVR hækkuð mikið til að standa undir hærri arðgreiðslum. Afleiðingarnar létu ekki á sér standa; kannanir sem FA lét gera sýndu að neytendur urðu í vaxandi mæli varir við ólöglegt áfengi; heimabruugg og smygl. Breytingar sem hækka verð á mest seldu og ódýrustu vörunum stuðla yfirleitt að því að auka hvata til ólöglegs bruggs og smygls og ekki er ástæða til að ætla að annað eigi við í þessu tilviki.

Breytingin á skattlagningu áfengis, þar sem það er fært í lægra þrep virðisaukaskatts en áfengisgjaldið hækkað á móti um u.þ.b. 20%, er rökstudd með því að þannig sé unnið gegn skattsvikum í veitingageiranum. Það vinnur vissulega gegn undanskotum að áfengi sé í sama skattþrepi og aðrar veitingar, en á móti kemur að verðhækkun á sterku áfengi stuðlar að sölu ólöglegs áfengis á vínveitingahúsum, sem vitað er að á sér stað í einhverjum mæli.

Þótt ætlunin sé að tekjur ríkisins af virðisaukaskatti og áfengisgjaldi verði svipaðar eftir breytingu, benda útreikningar FA til að smásöluálagning Áfengis- og tóbaksverzlunar ríkisins (ÁTVR) muni hækka um á bilinu 300 til 400 milljónir króna við breytinguna, enda leggst lögbundin prósentá ofan á hækkað áfengisgjald.

Í árslok 2008 var fest í lög að álagning ÁTVR á léttvín og bjór skuli vera 18%, en 12% á sterkt áfengi. Þetta var gífurleg hækkun, en áður hafði smásöluálagningin verið 13% á bjór og léttvín og 6,85% á sterka drykki.

Að mati FA er ótækt að breyting, sem átti ekki að breyta tekjum ríkisins af áfengissölu, leiði til þess að 300-400 milljónir renni úr vösum neytenda inn í rekstur ÁTVR. Félagið gerir því eftirfarandi tillögu:

- **9. grein laga um verslun með áfengi og tóbak nr. 86/2011 verði breytt á þann veg að álagning ÁTVR á bjór og léttvín verði 16%, en 10% á sterka drykki.**

Samkvæmt útreikningum félagsins þýddi þetta að álagning ÁTVR yrði í krónum talið sú sama og verið hefur, miðað við sölutölur ársins 2014, og geta fyrirtækisins til að standa undir arðgreiðslum í ríkissjóð því óbreytt.

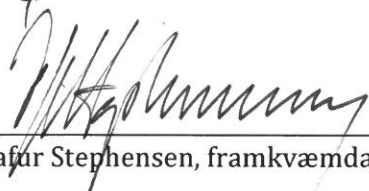
Þessi breyting myndi milda verðhækkun algengra söluvara eins og meðfylgjandi dæmi sýna; algeng tegund af léttvíni í kassa myndi hækka um 132 krónur í stað 229 og algeng vodkategund í lítraflösku myndi hækka um 274 krónur í stað 414. Ríkið fengi sitt í áfengisgjöldum og virðisaukaskatti og framlegð ÁTVR yrði óbreytt. Áhrif enn einnar verðhækkunar á áfengi yrðu hins vegar milduð gagnvart neytendum.

FA hvetur nefndina eindregið til að taka þessa tillögu til skoðunar og gera viðeigandi breytingar á frumvarpinu.

- FA leyfir sér hér í lokin að rifja upp að gífurlegar hækkanir á áfengisgjaldi eftir hrun hafa stuðlað að því að gera ódýrari áfengistegundir hlutfallslega dýrari en þær sem eru í hærri verðflokkum. Þetta viðurkenndi Bjarni Benediktsson fjármálaráðherra þegar rætt var um þá breytingu að lækka virðisaukaskatt á áfengi og hækka áfengisgjaldið á móti. „[Í] dag er ódýrt vín tiltölulega dýrt miðað við í öðrum löndum vegna þess að áfengisgjaldið er föst krónutala og tekur ekki tillit til þess hversu dýr t.d. rauðvínsflaskan er og verður þannig til þess að dýrara vínið er tiltölulega ódýrt. Það þarf aðeins að skoða þau mál,“ sagði ráðherrann á fundi Félags viðskipta- og hagfræðinga í september í fyrra. Það virðist ekki hafa verið skoðað betur en svo, að skattabreytingin sem ráðherra leggur til við Alþingi gerir ódýrari tegundir, sem almenningur er líklegri til að kaupa, enn dýrari í samanburði við önnur lönd. FA hvetur stjórnvöld til að endurskoða álagningu áfengisgjalda, sem með áformaðri breytingu verða væntanlega þau hæstu í heimi.
- Ennfremur minnir félagið á að frumvarpið mun að óbreyttu auka verulega kostnað innflytjenda og framleiðenda áfengis vegna fjárbindingar, eins og rakið er í umsögn félagsins um málið. Nauðsynlegt er að mæta því með því að lengja uppgjörstíma áfengisgjaldsins.

FA er að sjálfsögðu reiðubúið að funda aftur með þingnefndinni vegna þessara mála.

Virðingarfyllst,
Félag atvinnurekenda

Ólafur Stephensen, framkvæmdastjóri FA

Fylgiskjal: Dæmi um verðbreytingar á algengum tegundum léttvíns og vodka

Léttvín kassi

Áfengisformúla í dag

Alc.Vol - 2,25 X 83,78 X bottle size = Y
100

Áfengisstyrkur
Stærð

13,50
3,00

Verð til ATVR án gjalda
Áfengisgjald

930,0
2827,58

Verð til ATVR m.gjöldum

3758

ATVR Álagning
Samtals

676,36 18,0%
4433,94

Vat 24%
Útsöluverð

1064
5.498

Léttvín flöskur

Áfengisformúla í dag

Alc.Vol - 2,25 X 83,78 X bottle size = Y
100

Áfengisstyrkur
Stærð

13,00
0,75

Verð til ATVR án gjalda
Áfengisgjald

280,5
675,48

Verð til ATVR m.gjöldum

956

ATVR Álagning
Samtals

172,08 18,0%
1128,05

Vat 24%
Útsöluverð

271
1.399

Ný Áfengisformúla

Alc.Vol - 2,25 X 102 X bottle size = Y
100

Áfengisstyrkur
Stærð

13,50
3,00

Verð til ATVR án gjalda
Áfengisgjald

930,00
614,93

Verð til ATVR m.gjöldum

4373

ATVR Álagning
Samtals

787,05 18,0%
5159,55

Vat 11%
Útsöluverð

568
229
118,33

Léttvín flöskur

Ný Áfengisformúla

Alc.Vol - 2,25 X 102 X bottle size = Y
100

Áfengisstyrkur
Stærð

13,00
0,75

Verð til ATVR án gjalda
Áfengisgjald

280,50
146,90

Verð til ATVR m.gjöldum

1103

ATVR Álagning
Samtals

198,52 18,0%
1301,39

Vat 11%
Útsöluverð

143
1.445

Ný Áfengisformúla

Alc.Vol - 2,25 X 102 X bottle size = Y
100

Áfengisstyrkur
Stærð

13,50
3,00

Verð til ATVR án gjalda
Áfengisgjald

930,00
614,93

Verð til ATVR m.gjöldum

4373

ATVR Álagning
Samtals

699,60 16,0%
5072,10

Vat 11%
Útsöluverð

558
5.630
132
108,71

Léttvín flöskur

Ný Áfengisformúla

Alc.Vol - 2,25 X 102 X bottle size = Y
100

Áfengisstyrkur
Stærð

13,00
0,75

Verð til ATVR án gjalda
Áfengisgjald

280,50
146,90

Verð til ATVR m.gjöldum

1103

ATVR Álagning
Samtals

176,46 16,0%
1279,34

Vat 11%
Útsöluverð

141
1.420

Vodka

Áfengisformúla i dag

Alc.Vol X 114,08 X bottle size = Y

100

Áfengisstyrkur
Stærð

40,00
1,00

Verð til ATVR án gjalda
Áfengisgjald

764,0
4563,20

Verð til ATVR m.gjöldum

5327

ATVR Álagning
Samtals

639,26 12,0%
5966,46

Vat 24%
Útsöluverð

1432
7.398

Ný Áfengisformúla

Alc.Vol X 138 X bottle size = Y

100

Áfengisstyrkur
Stærð

40,00
1,00

Verð til ATVR án gjalda
Áfengisgjald

764,0
5520,00

Verð til ATVR m.gjöldum

6284

ATVR Álagning
Samtals

754,08 12,0%
7038,08

Vat 11%
Útsöluverð

774
7.812

Ný Áfengisformúla

Alc.Vol X 138 X bottle size = Y

100

Áfengisstyrkur
Stærð

40,00
1,00

Verð til ATVR án gjalda
Áfengisgjald

764,00
5520,00

Verð til ATVR m.gjöldum

6284

ATVR Álagning
Samtals

628,40 10,0%
6912,40

Vat 11%
Útsöluverð

760
7.673

-671,59
274
285,21